

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2022

IT-TMIEN SENA L-ISTUDJI SOĊJALI L-ISKEMA TAL-MARKI

Taqsima A

1. l-ambjent	2. l-istituzzjonijiet	3. dinamiku	4. il-bidliet soċjali	5. valur
6. nukleari	7. multikulturali	8. tolleranza	9. drawwiet	10. tas-solidarjetà

marka x 10 = 10 marki

Taqsima B

1. a	2. a	3. a	4. c	5. b
6. b	7. c	8. b	9. a	10. c

marka x 10 = 10 marki

Taqsima C

1. Falz	2. Veru	3. Veru	4. Falz	5. Veru
6. Veru	7. Falz	8. Falz	9. Falz	10. Veru

marka x 10 = 10 marki

Taqsima D

Sitwazzjoni	Marki	Twegibiet
		<i>Dawn it-twegibiet huma biss indikattivi. Kull opinjoni oħra rilevanti u valida għandha tkun aċċettata. L-istudenti għandhom jagħtu żewġ eżempji għal kull sitwazzjoni.</i>
1.	2,2	<ul style="list-style-type: none"> Tista' tiċċekkja l-lejbils u tara għandhomx il-marka tal-Kummerċ Ġust. Tfittex fuq l-internet biex tara liema ditti mhumiex etiċi u li jabbużaw bil-produtturi.
2.	2,2	<ul style="list-style-type: none"> Jean Paul seta qara xi reviews dwar il-mowbajl. Seta' jsaqsi dwaru lil xi ħbieb. Kellu jzomm f'moħħu li r-reklami se jfahhru l-oġġett mhux isemmu d-difetti tiegħu.
3.	2,2	L-informazzjoni miġbura tagħti stampa tal-kundizzjoni ta' hajja li jgħixu r-residenti f'Malta bħall-età; l-istat ta' saħħa; il-ġeneru; il-livell ta' edukazzjoni; ir-razza; it-tip ta' residenza; ta' min hi l-propjetà; l-amenitajiet (air condition, pannelli solari).

4.	2,2	<ul style="list-style-type: none"> • titjib fl-istat ta' postijiet pubbliċi bħal bandli, ġonna, faċilitajiet sportivi pubbliċi • sorveljanza mill-pulizija f'postijiet fejn tista' ssejtn xi kriminalità, • opportunitajiet li jintużaw il-faċilitajiet sportivi f'xi skejjel fil-lokal, • laqgħat u attivitajiet ma' persuni anzjani, eż. "adopt a granny campaign", • laqgħat u attivitajiet inklussivi ma' persuni minn pajjiżi oħra, • wirjiet artistiki b'xogħlijiet miż-żgħażaġh, • parteċipazzjoni f'diskussjonijiet u suġġerimenti dwar kif jistgħu jiġu solvuti problemi fil-lokalità.
5.	2,2	<ul style="list-style-type: none"> • Ifittex informazzjoni u jzomm f'moħħu il-bias fix-xandir. • Isegwi diskussjonijiet maturi. • Jisma' kull tip ta' ideat. • Jara l-programm elettorali ta' kull partit.
TOTAL	20	

Taqsim E

Mistoqsija	Marki	Tweġibiet <i>Dawn it-tweġibiet huma biss indikattivi. Kull opinjoni oħra relevanti u valida għandha tkun aċċettata.</i>
1.	2,2	<i>Tnejn minn:</i> <ul style="list-style-type: none"> • rata baxxa ta' emigrazzjoni, • żieda fit-tul medju tal-ħajja (life expectancy rate), • rata għolja ta' immigrazzjoni.
2.	2,2,2	<i>Tlieta minn:</i> <ul style="list-style-type: none"> • iktar riżorsi umani, • iktar haddiema b'hiliet differenti, • tnaqqis ta' riżorsi, • żieda fid-domanda għas-servizzi tas-saħħa, • żieda fid-domanda għall-ilma, l-elettriku u l-ikel, • l-art u l-propjetà ssir skarsa, • jiżdied it-traffiku.
3.	1	Ikun hawn domanda ikbar għall-prodotti.
4.	2, 2	<ul style="list-style-type: none"> • Il-produzzjoni ta' prodotti tiżdied u jintużaw iżjed riżorsi. Dan il-proċess jista' ma jkunx sostenibbli. • Iżjed kemm jinxtraw affarijiet, iżjed jiżdied l-iskart.
5.	1,1,1,1	<i>Żewġ eżempji ta' kapriċċi minn:</i> iżjed hwejjeġ milli tiflaħ tilbes; kwalunkwe oġġett li tgħaddi mingħajru. <i>Żewġ eżempji ta' bżonnijiet minn:</i> ikel sustanzjuż; ilma; hwejjeġ bażiċi; mediċini.
6.	2,2,2	Produzzjoni – il-prodotti jiġu magħmula go fabbriki jew workshops. Distribuzzjoni – il-prodotti lesti jiġu mqassma fil-ħwienet, f'pajjiżi differenti, jew bil-posta (fil-każ ta' xiri onlajn). Konsum – il-prodotti jinxtraw u jintużaw mill-konsumaturi.
TOTAL	25	

Taqsimat F

Fil-paragrafu, l-istudenti għandhom juru li jafu s-suġġett, jagħtu definizzjonijiet ċari u joħorġu b'ideat rilevanti. Il-25 marka jitqassmu kif ġej:

20-25 – Tajjeb ħafna

15-19 – Tajjeb

12-14 – Mhux ħazin

0 - 11 – Mhux tajjeb

Dawn it-twegibiet huma biss indikattivi. Kull opinjoni oħra rilevanti u valida għandha tkun aċċettata.

1.	25	<p>Fil-familja: Hafna familji kellhom numru kbir ta' tfal; in-nisa ma kinux isegwu karriera imma wara ż-żwieġ kienu jibqgħu d-dar, irabbu lit-tfal; qabel l-1993 il-missier kien il-kap tal-familja; ma kienx hawn appliances u kumditajiet teknoloġiċi fid-djar; ma kinux jeżistu kompjuters u mowbajls; il-ħajja kienet iżjed sempliċi u kwiet; it-tfal kienu jilagħbu barra għax it-toroq kienu inqas perikolużi.</p> <p>Fix-xogħol: In-nisa li kienu jaħdmu x'aktarx li kellhom caregiving jobs bħal għalliema, nurses u segretarji. Wara li jiżżewġu kienu mistennija li jirriżenjaw mix-xogħol; ix-xogħol ma kienx daqshekk teknoloġiku; ma kinux jaħdmu nhar ta' Hadd u fil-festi.</p>
2.	25	<p><i>Tlieta minn:</i></p> <p>Xerrejja impulsivi - Dawn jixtru prodotti u servizzi b'mod spontanju. Ġeneralment ikunu influwenzati b'reklami persważivi u/jew b'xi salesperson li jaf jikkonvinċi. Ġieli jiskopru li ma kellhomx bżonn dak il-prodott li xtraw. Mill-banda l-oħra, jistgħu tant ikunu għamlu għażla tajba bla ħsieb li x-xiri spontanju jżiduh. Hafna drabi jixtru skont l-emozzjonijiet: kemm ta' ferħ kif ukoll ta' niket.</p> <p>Bargain seekers - Dawk huma konsumaturi li jfittxu l-offerti u sales. Jixtru ħafna iżjed milli għandhom bżonn sempliċiment għax huma bargain. Saħansitra jixtru ħafna mill-istess oġġett għax huwa bis-sale eż. T-shirts, jeans u jispicċaw jonfqu iżjed milli kieku xtraw oġġett wieħed bla sale.</p> <p>Brand Buyers - Dawk il-konsumaturi li jfittxu prodotti tad-ditta u ma jikkunsidrawx ditti differenti, anke jekk ikunu prodotti tajbin. Huma konsumaturi leali u jibqgħu jixtru l-istess prodott għal ħafna snin u anke jekk forsi l-livell tal-prodott jinżel. Jonfqu ħafna flus biex isewwu l-prodott tad-ditta. Hemm oħrajn li jhobbu juru li xtraw ditta partikolari u lanqas joħolmu li jkollhom ditta bla isem famuż eż. handbag ta' Gucci jew sportswear lussuż. Hemm min jixtri ċerti affarijiet sempliċiment għax persuni famużi jkun rreklamawhom.</p> <p>Need-based customers – jixtru biss skont il-bżonn. Ma jiġux influwenzati minn reklami jew salestalk; jidhlu għol-ħanut, jixtru li</p>

		għandhom bżonn u jkunu jafu xi jridu, imbagħad jixtruh mingħajr ma jharsu lejn prodotti godda u differenti. Huma diffiċli biex tikkonvincihom bir-reklami.
3.	25	<p>Vantaġġi tad-demokrazija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iċ-ċittadini jistgħu jagħzlu lil min imexxihom. • Iċ-ċittadini huma involuti fit-tmexxija ta' pajjiżhom, u fl-istess ħin jistgħu jagħtu sehemhom u jsemmgħu lehinhom permezz ta' gruppi oħra u fuq il-midja soċjali. • Jista' jkollok bidla f'każ illi min imexxi ma kienx tajjeb biżżejjed, dan jista' jinbidel permezz tal-elezzjoni li jmiss. • Hemm ugwaljanza: peress li kulhadd għandu vot wieħed, irrispettivament mill-ġid u l-istatus fis-soċjetà. • Meta jithaddnu l-prinċipji tat-tolleranza, koperazzjoni u kompromess, ikun hemm aktar nies li jaqblu u allura anqas kunflitti. • Jekk l-istituzzjonijiet tal-Ġustizzja, l-Ombudsman u l-Pulizija jithaddmu kif suppost, ikun hemm soċjetà stabbli. <p>Żvantaġġi tad-demokrazija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jista' jiġri li l-poter, wara elezzjonijiet ħielsa u ġusta, jispiċċa f'idejn ftit nies. Jista' jiġri wkoll li s-sistema ta' tmexxija ma tkunx effiċjenti. Dan minhabba li biex tittiehed deċiżjoni, ikun hemm proċess twil ta' kontrolli biex jiġi evitat l-abbuż. • Għalkemm kulhadd indaqs permezz tal-vot, mhux iċ-ċittadini kollha huma infurmati u jafu jiżnu d-deċiżjonijiet bl-istess mod. B'hekk, persuna mhux mgħarrfa għandha l-istess poter daqs persuna infurmata. • Id-drittijiet tal-minoranzi jiġu injorati. • Il-persuni fit-tmexxija jieħdu deċiżjonijiet biex ikunu popolari u mhux għall-ġid tal-pajjiż. • F'demokrazija, id-drittijiet jistgħu jiġu użati hażin eż. isiru protesti vjolenti biex jagħmlu attivitajiet li ma jkunux għall-ġid pubbliku.
TOTAL	25	

Total: 100 marka